

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy etykietowania efektywności energetycznej i uchylającego dyrektywę 2010/30/UE

(COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD))

(2016/C 082/02)

Sprawozdawca: Emilio FATOVIC

Rada, w dniu 31 sierpnia 2015 r., oraz Parlament Europejski, w dniu 15 września 2015 r., postanowiły, zgodnie z art. 194 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy etykietowania efektywności energetycznej i uchylającego dyrektywę 2010/30/UE

(COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD)).

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię w dniu 7 stycznia 2016 r.

Na 513. sesji plenarnej w dniach 20–21 stycznia 2016 r. (posiedzenie z dnia 20 stycznia 2016 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 218 do 2 (6 osób wstrzymało się od głosu) przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES popiera wniosek Komisji w sprawie utworzenia ram etykietowania efektywności energetycznej w przekonaniu, że jeżeli zostanie on prawidłowo wdrożony i powiązany z dyrektywą w sprawie ekoprojektu, może wywrzeć pozytywny wpływ na środowisko, a także przynieść korzyści konsumentom, przedsiębiorstwom i pracownikom.

1.2. Komitet uważa, że wniosek uwzględnia główne problemy dotyczące aktualnie obowiązujących przepisów, w tym między innymi kwestię ich rzeczywistego stosowania, skutecznego monitorowania rynku oraz prawa konsumentów do uzyskiwania jasnych, przystępnych i porównywalnych informacji. W szczególności EKES apeluje, by Komisja kontynuowała proces standaryzacji i uproszczenia klas energetycznych w odniesieniu do wszystkich kategorii produktów.

1.3. EKES popiera wybór instrumentu rozporządzenia zamiast dyrektywy w celu zapewnienia skutecznego i jednolitego wdrożenia aktu prawnego na całym terytorium UE.

1.4. Komitet uznaje za słuszną decyzję o stworzeniu „bazy danych produktów” jako instrumentu mającego na celu zwiększenie skuteczności nadzoru rynku. Niemniej uważa, że należy zintensyfikować przeprowadzane za pomocą odpowiednich narzędzi technicznych kontrole produktów dostępnych w sprzedaży, aby sprawdzać, czy właściwości produktu i właściwości podane na etykiecie rzeczywiście sobie odpowiadają.

1.5. EKES wzywa Komisję do stworzenia i sfinansowania wspólnych, znormalizowanych ścieżek kształcenia dla wszystkich pracowników i innych podmiotów uczestniczących w procesach nadzoru i kontroli.

1.6. EKES popiera decyzję o powrocie do wcześniej stosowanej skali energetycznej od A do G, ponieważ jest ona przystępniejsza dla konsumentów, podobnie jak wprowadzenie skali kolorystycznej od zieleni do czerwieni ma ułatwić określenie efektywności energetycznej produktu.

1.7. Komitet proponuje, by opracowano nowy projekt graficzny etykiety energetycznej, tak aby przeciwdziałać podrobieniu produktów i uniknąć dezorientowania konsumentów, zwłaszcza podczas okresu przejściowego. Ponadto sugeruje, by pozostawić w kolorze szarym skalę kolorystyczną w odniesieniu do klas, które nie są zajęte przez produkty dostępne na rynku, wynikają ze zmiany skali lub z ograniczeń narzuconych przez dyrektywę w sprawie ekoprojektu.

1.8. EKES proponuje, by połączyć nową etykietę z innymi informacjami istotnymi dla konsumentów, takimi jak „minimalny okres eksploatacji produktów” oraz „zużycie energii w całym cyklu życia produktu”, mając na uwadze także ślad węglowy. Informacje te mają zasadnicze znaczenie dla umożliwienia rzeczywistego porównania kosztów produktów związanych z energią należących do różnych klas, a także dla przeciwdziałania sztucznie skróconemu cyklowi życia i dla zniechęcania do takich praktyk.

1.9. EKES uważa, że powierzenie poszczególnym państwom członkowskim tak istotnej kwestii jak przyjęcie systemu kar prowadziłoby do niejednolitego przestrzegania przepisów, a tym samym do bezskuteczności zastosowania rozporządzenia zamiast dyrektywy.

1.10. EKES uważa, że UE, na podstawie zasady pomocniczości, powinna ułatwiać dostęp do produktów o wyższej efektywności energetycznej grupom społecznym znajdującym się w najtrudniejszym położeniu, przeciwdziałając w ten sposób zjawisku ubóstwa energetycznego.

1.11. EKES sądzi, że w myśl zasady projektowania dla wszystkich (*design for all*), zgodnie z którą projektowane produkty mają być możliwe do użytkowania przez wszystkich, etykiety również powinny być przystępniejsze dla wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb obywateli niepełnosprawnych.

1.12. Komitet wzywa Unię do podjęcia działań zmierzających do tego, aby ewentualne dodatkowe koszty związane z nowym systemem etykietowania nie zostały automatycznie przerzucone na detalistów lub użytkowników końcowych.

1.13. EKES ubolewa nad brakiem strategii *ad hoc* w zakresie handlu *on-line*, którą uważa za konieczną, ponieważ handel *on-line* jest jednym z sektorów, gdzie nieprzestrzeganie przepisów stanowi szeroko rozpowszechnione zjawisko. EKES wyraża w szczególności życzenie, aby szybko podjęto kroki w celu uregulowania kwestii portali aukcyjnych, w przypadku których stwierdzono najpoważniejsze naruszenia obowiązku umieszczania etykiet energetycznych.

1.14. EKES stwierdza brak środków *ad hoc* w zakresie „regenerowanych” produktów związanych z energią. W szczególności uważa za konieczne uregulowanie obrotu tymi produktami – w przypadku gdy są sprzedawane w odpowiednich punktach handlowych – aby nie stwarzać luk prawnych, a przede wszystkim aby wspierać silniejszą integrację między strategiami w zakresie efektywności energetycznej i gospodarki o obiegu zamkniętym.

1.15. Komitet zachęca Komisję Europejską do zwrócenia szczególnej uwagi na produkty importowane z państw trzecich, aby chronić produkcję europejską przed ewentualnymi formami nieuczciwej konkurencji lub oszustwa w przypadkach jawnego fałszowania etykiet.

1.16. EKES uważa, że Unia Europejska będzie mogła osiągnąć swoje cele w zakresie efektywności energetycznej tylko przy aktywnym współdziałaniu konsumentów. W związku z tym wzywa, aby zorganizowane społeczeństwo obywatelskie i rządy krajowe ze sobą współdziałały w celu realizacji skuteczniejszych oraz bardziej rozbudowanych działań informacyjnych i uwrażliwiających, prowadzonych także wśród poszczególnych detalistów.

1.17. Komitet popiera propozycję, aby w reklamach trzeba było obowiązkowo umieszczać etykietę energetyczną w odniesieniu do każdego poszczególnego produktu lub, jeśli to nie będzie możliwe, przynajmniej podawać klasę energetyczną, tak aby lepiej informować i uwrażliwiać konsumentów.

1.18. EKES uważa, że jeden tydzień od momentu zakończenia okresu przejściowego to zbyt krótki okres na definitywne przejście na produkty etykietowane według nowego systemu. W związku z tym wnosi się o przedłużenie tego okresu do 30 dni.

1.19. EKES zachęca Komisję do przyjęcia ostrożniejszego i rozważniejszego podejścia do aktów delegowanych. W szczególności wyraża się życzenie, aby delegowania były jasne i określone, aby była zapewniona kontrola Parlamentu, a przede wszystkim aby przyjęcie aktów delegowanych było zawsze uzależnione od wyniku rzeczywistych konsultacji oraz od współdziałania państw członkowskich, EKES-u i zainteresowanych stron.

1.20. EKES uważa, że okres 8 lat na dokonanie przeglądu ram etykietowania jest odpowiedni, jednak wysuwa propozycję poddania ich śródkresowej ocenie skutków.

1.21. EKES uznaje za bardzo ważne określenie jasnego i stabilnego mechanizmu zmiany skali, tak by kolejne zmiany tego rodzaju, które będą potrzebne w wyniku technologicznego rozwoju rynku, miały ekonomiczny, precyzyjny i niekontrowersyjny charakter. Proponuje się zatem, aby zmieniać skalę dopiero wtedy, gdy produkty klasy energetycznej A stanowiąc będą co najmniej 20 % rynku.

2. Wprowadzenie

2.1. W dniu 25 lutego 2015 r. Komisja Europejska opublikowała pakiet dotyczący unii energetycznej, który składa się z trzech komunikatów:

- strategii ramowej na rzecz stabilnej unii energetycznej ⁽¹⁾,
- komunikatu dotyczącego stanowiska UE w oczekiwaniu na zawarcie światowego porozumienia w sprawie klimatu,
- komunikatu ustanawiającego środki mające na celu osiągnięcie do 2020 r. docelowych 10 % energii we wzajemnych połączeniach sieci.

2.2. Oparta na podejściu całościowym strategia na rzecz unii energetycznej, która ma na celu poprawę bezpieczeństwa, stabilności i konkurencyjności zaopatrzenia w energię, obejmuje pięć wymiarów:

- bezpieczeństwo energetyczne, solidarność i zaufanie,
- w pełni zintegrowany europejski rynek energii,
- efektywność energetyczną przyczyniającą się do ograniczenia popytu,
- dekarbonizację gospodarki, oraz
- badania naukowe, innowacje i konkurencyjność.

2.3. W ramach wyżej wskazanej strategii powstaje rozporządzenie ustanawiające ramy etykietowania efektywności energetycznej, w celu uchylecia wcześniejszej dyrektywy 2010/30/UE ⁽²⁾.

2.4. Nowe ramy etykietowania są powiązane z dyrektywą 2009/125/WE w sprawie ekoprojektu ⁽³⁾. Według komisarza do spraw polityki klimatycznej i energetycznej Miguela Ariasa Cañete dzięki równoczesnemu wdrożeniu tych dwóch aktów prawnych „Europa zaoszczędzi do roku 2020 taką ilość energii, jaka jest wykorzystywana corocznie we Włoszech, odpowiadającą 166 milionom ton ropy naftowej”, co będzie miało duży wpływ również na zmniejszenie emisji CO₂.

2.5. Nowe rozporządzenie uwzględni między innymi rezultaty oceny ex post obowiązującego prawodawstwa, wyniki konsultacji przeprowadzonych z obywatelami i zainteresowanymi stronami, a także szczegółową ocenę skutków ⁽⁴⁾.

3. Streszczenie wniosku Komisji

3.1. Wniosek Komisji przyjmuje po raz pierwszy formę rozporządzenia, a nie dyrektywy, jak to miało miejsce dotychczas, w celu uproszczenia otoczenia regulacyjnego dla państw członkowskich i przedsiębiorstw, a przede wszystkim w celu zagwarantowania, że zawarte w nim zasady będą stosowane i przestrzegane w jednolity sposób w całej Unii Europejskiej.

3.2. We wniosku przewiduje się stworzenie bazy danych produktów w celu zwiększenia skuteczności nadzoru rynku. Obowiązek wprowadzenia wymaganych informacji do bazy danych będzie spoczywał na producentach. Należy podkreślić, że obecnie informacje te również muszą być dostarczane przez przedsiębiorstwa na żądanie krajowych organów nadzoru rynku. W związku z tym Komisja Europejska szacuje, że dodatkowe koszty dla przedsiębiorstw będą minimalne ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Sygn. COM(2015) 80 final.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10).

⁽⁴⁾ SWD(2015) 139.

⁽⁵⁾ COM(2015) 341 final, pkt 2.3 sprawozdania.

3.3. Wniosek ma na celu zmianę obowiązującej skali energetycznej, wprowadzonej dyrektywą 2010/30/UE, z dwóch powodów:

- a) stwierdzono, że stosowanie skali od A+ do A+++ źle wpływało na przystępność etykiet, zniechęcając konsumentów do nabywania produktów o wyższej efektywności energetycznej;
- b) nastąpiło nasycenie rynku produktami o najwyższej klasie energetycznej należącymi do poszczególnych kategorii.

W związku z tym Komisja proponuje powrót do wcześniejszej skali od A do G, uważanej za przystępniejszą, ze zmianą skali wszystkich produktów znajdujących się obecnie w obrocie. Klasy A i B pozostaną wolne, aby uniknąć problemu natychmiastowego nasycenia się najwyższych klas⁽⁶⁾. Ponadto przewiduje się wprowadzenie na etykiecie informacji uzupełniającej w formie skali kolorystycznej od zielonego do czerwonego w celu określenia efektywności energetycznej produktu.

3.4. Wniosek przewiduje sześciomiesięczny okres przejściowy, w którym produkty znajdujące się obecnie w sprzedaży będą dostępne z podwójną etykietą, w celu prawidłowego przeprowadzenia procesu zmiany skali bez wprowadzania dodatkowego zamieszania wśród konsumentów. Ponadto na tym etapie państwa członkowskie będą musiały zorganizować kampanie *ad hoc* w celu poinformowania konsumentów o nowym systemie etykietowania.

3.5. Według Komisji zarówno czynności kontrolne, jak i określenie systemu kar powinny pozostać w gestii poszczególnych państw członkowskich⁽⁷⁾.

3.6. Komisja otrzymuje uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych, aby zapewnić prawidłowe stosowanie przepisów. Uprawnienie to może być w każdej chwili cofnięte przez Radę i Parlament. Komisja będzie musiała zapewnić, dla każdego aktu delegowanego, zrównoważony udział przedstawicieli państw członkowskich i stron zainteresowanych daną kategorią produktów. Państwa członkowskie i zainteresowane strony spotkają się na forum konsultacyjnym *ad hoc*.

3.7. Następną ocenę ram etykietowania planuje się za 8 lat. Etykiety produktów znajdujących się obecnie w obrocie będą poddawane przeglądowi w ciągu 5 lat, aż do czasu ustalenia dokładnego terminu zmiany skali produktów wprowadzonych do obrotu po przyjęciu rozporządzenia.

4. Uwagi ogólne

4.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, u którego podstaw leży świadomość, że etykietowanie efektywności energetycznej ma pozytywny wpływ na środowisko, na konsumentów, na europejskie przedsiębiorstwa, a także na poziom zatrudnienia⁽⁸⁾.

4.2. EKES przypisuje nowemu systemowi etykietowania nie tylko znaczenie techniczne, lecz także duże znaczenie strategiczne, ponieważ ma on wpływ, zarówno bezpośredni, jak i pośredni, na sektor energii, handlu wewnętrznego, rozwoju technologicznego, środowiska oraz ogólnie na procesy zrównoważonego rozwoju.

4.3. EKES przyznaje, że mocną stroną wniosku jest to, iż uwzględnia on główne problemy dotyczące aktualnie obowiązujących przepisów, chociaż w niektórych aspektach jest zbyt mało ambitny i pozbawiony wizji. W rzeczy samej wniosek skupia się na rozwiązywaniu bezpośrednich i nieuniknionych problemów, nie uwzględniając możliwych przyszłych kierunków rozwoju handlu i produkcji energetycznej.

4.4. Komitet apeluje, by Komisja kontynuowała proces standaryzacji i uproszczenia klas energetycznych w odniesieniu do wszystkich kategorii produktów. Przyczyni się to znacząco do upowszechniania selektywnego podejścia do zakupów wśród konsumentów i zwiększy atrakcyjność produktów lepszej jakości.

4.5. EKES popiera wybór instrumentu rozporządzenia zamiast dyrektywy w celu zapewnienia skutecznego i terminowego wdrożenia aktu prawnego w jednolity sposób na całym terytorium UE. Sелеktywne zastosowanie tego instrumentu ma zasadnicze znaczenie również z punktu widzenia skutecznego procesu integracji europejskiej.

⁽⁶⁾ COM(2015) 341 final, art. 7 ust. 3.

⁽⁷⁾ COM(2015) 341 final, art. 4 ust. 5.

⁽⁸⁾ Opinia EKES-u w sprawie ekoprojektu produktów wykorzystujących energię (Dz.U. C 112 z 30.4.2004, s. 25).

4.5.1. Komitet popiera propozycję utworzenia „bazy danych produktów”, która jest nieodzownym instrumentem, jeżeli ma się zapewnić skuteczny nadzór nad rynkiem. W rzeczy samej należy podkreślić, że w wielu krajach Europy stowarzyszenia konsumentów wielokrotnie podnosiły problem braku wdrożenia wcześniejszej dyrektywy 2010/30/UE, a w konsekwencji obecności na rynku produktów pozbawionych etykiet dotyczących zużycia energii. Baza danych produktów musi zostać utworzona również w celu zapewnienia faktycznie równych warunków konkurencji między produktami na rynku wewnętrznym.

4.6. EKES uważa jednak, że utworzenie „bazy produktów” jest rzeczą ważną, lecz nie decydującą, jeśli chodzi o należyty nadzór rynku, i pragnie, by właściwe władze zintensyfikowały przeprowadzane za pomocą odpowiednich narzędzi technicznych kontrole produktów dostępnych w sprzedaży, aby sprawdzać, czy właściwości produktu i właściwości podane na etykiecie rzeczywiście sobie odpowiadają.

4.7. Z uwagi na wysoce techniczny charakter działań z zakresu kontroli i nadzoru rynku Komitet wnosi, by Komisja stworzyła wspólne, znormalizowane ścieżki kształcenia dla pracowników i innych podmiotów zajmujących się nadzorem i kontrolą rynku i przewidziała w tym celu stosowne możliwości finansowania, tak aby rozporządzenie mogło zostać wdrożone we wszystkich państwach członkowskich odpowiednio szybko i skutecznie.

4.8. EKES popiera decyzję o powrocie do wcześniej stosowanej skali energetycznej od A do G, ponieważ jest ona bardziej zrozumiała dla konsumentów. Przykładowo podkreśla się, że choć obecny system etykietowania nie umożliwia szybkiego zrozumienia różnicy efektywności energetycznej i kosztów produktów, to jednak różnica zużycia energii między lodówką należącą do klasy A+++ a lodówką należącą do klasy A+ wynosi aż 42 %. W związku z tym dla określonych kategorii produktów sprawdza się zasada „kto wydaje więcej, ten wydaje mniej”, gdyż konsumenci mogą w krótkim czasie zamortyzować koszty zakupu produktu wyższej kategorii. Jednak wymaga to stosowania etykiet zawierających jaśniejsze, przystępniejsze i łatwiejsze do porównania informacje.

4.9. EKES uważa, że głównym celem wniosku jest jego jednolite wdrożenie na szczeblu europejskim, tymczasem powierzenie poszczególnym państwom członkowskim tak istotnej kwestii, jak przyjęcie systemu kar, prowadziłoby do niejednolitego przestrzegania przepisów, a tym samym do bezskuteczności zastosowania rozporządzenia zamiast dyrektywy.

4.10. Ogólnie EKES uważa, iż opracowany w ten sposób nowy system etykietowania będzie mógł zagwarantować, że:

4.10.1. Konsumenci będą uzyskiwali dokładniejsze, adekwatniejsze i łatwiejsze do porównania informacje dotyczące efektywności energetycznej i zużycia energii w odniesieniu do wszystkich produktów sprzedawanych w UE, co ułatwi im świadomy zakup, opłacalny finansowo w dłuższej perspektywie czasowej, a jednocześnie zapewni poszanowanie środowiska.

4.10.2. Poprawi się swobodny przepływ produktów, co zagwarantuje równe warunki działania. Przyczyni się to ponadto do zwiększenia konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw, które będą zachęcane do innowacji, uzyskując korzyść w postaci wejścia na rynek wcześniej niż przedsiębiorstwa z państw trzecich, wraz z możliwością uzyskania wyższych marż zysku.

4.10.3. Zostanie zwiększony poziom zatrudnienia, pod warunkiem że przedsiębiorstwa europejskie zobowiążą się do zaprzestania dalszej delokalizacji produkcji, co w pośredni sposób przyczyni się do ożywienia produkcji europejskiej i wewnętrznej konsumpcji.

5. Uwagi szczegółowe

5.1. EKES uważa, że nowy system etykietowania ulepsza obowiązujące prawodawstwo, jednak nie wychodzi naprzeciw wszystkim wymaganiom w zakresie informowania konsumentów. W związku z tym zaleca się, by na etykiecie umieszczać dodatkowe dane, takie jak „minimalny okres eksploatacji produktów”⁽⁹⁾ oraz „zużycie energii w całym cyklu życia produktu”, mając na uwadze także ślad węglowy. Informacje te mają zasadnicze znaczenie dla umożliwienia rzeczywistego porównania kosztów produktów związanych z energią należących do różnych klas, a także dla przeciwdziałania sztucznie skróconemu cyklowi życia i dla zniechęcania do takich praktyk.

⁽⁹⁾ Opinia EKES-u w sprawie: „Okres użytkowania produktów przemysłowych oraz informowanie konsumentów” (Dz.U. C 67 z 6.3.2014, s. 23).

5.1.1. Inne informacje, które mogą być przydatne konsumentom, lecz nie są dla nich niezbędne, takie jak dodatkowe koszty energii generowane przez produkty wykorzystywane w domotyce, mogłyby być dostępne za pośrednictwem specjalnej strony internetowej poświęconej efektywności energetycznej produktów lub przy użyciu kodu QR umieszczonego na etykiecie, tak aby był zapewniony łatwy dostęp do każdego produktu poprzez tablet i smartfon, co jest już stosowane w tych samych celach w przypadku innych produktów handlowych, zgodnie z logiką zrównoważonego rozwoju określoną w planie działań „Internet przedmiotów”⁽¹⁰⁾.

5.2. Komitet proponuje, by opracowano nowy projekt graficzny etykiety energetycznej, aby przeciwdziałać podrabianiu produktów i uniknąć dezorientowania konsumentów, zwłaszcza podczas okresu przejściowego. Ponadto sugeruje, by pozostawić w kolorze szarym skalę kolorystyczną w odniesieniu do klas, które nie są zajęte przez produkty dostępne na rynku, tak aby nie zniechęcać konsumentów do zakupu. Należy to zrobić zarówno w odniesieniu do zarówno do klas najniższych, w przypadku gdy produkty zostały wycofane z rynku na mocy dyrektywy w sprawie ekoprojektu, jak i do klas wyższych, których produkty dostępne na rynku jeszcze nie osiągnęły lub które wynikają ze zmiany skali.

5.3. EKES przypomina Komisji o tym, co zostało już wskazane w opinii TEN/516⁽¹¹⁾, a w szczególności o zjawisku ubóstwa energetycznego, które dotyka ponad 50 mln obywateli w całej UE. W związku z tym, zgodnie z zasadą pomocniczości, Unia musi w jak największym stopniu ułatwiać dostęp do produktów o wyższej efektywności energetycznej również najbardziej i znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji grupom społecznym. Jednocześnie Unia powinna podjąć działania zmierzające do tego, aby ewentualne dodatkowe koszty związane z nowym systemem etykietowania nie zostały automatycznie przerzucone na detalistów lub użytkowników końcowych.

5.3.1. W wielu krajach Europy zostały już z powodzeniem wdrożone dobre praktyki w dziedzinie pomocniczości i dostępu do produktów energetycznych. Jedną z nich polega na możliwości odliczenia w deklaracji podatkowej kosztu produktów związanych z energią należących do najwyższej klasy. Jednak, niezależnie od niewątpliwie pozytywnych i ważnych dobrych praktyk krajowych, EKES wyraża życzenie, aby Unia Europejska i Rada Europejska, przyjmując do wiadomości ważność wyzwania w zakresie efektywności energetycznej, faktycznie wprowadziły w życie zasadę pomocniczości i podjęły działania zmierzające do stworzenia wspólnej strategii w celu zaangażowania wszystkich obywateli w proces „rewolucji energetycznej”.

5.4. EKES uważa, że w myśl zasady projektowania dla wszystkich (*design for all*), zgodnie z którą projektowane produkty mają być możliwe do użytkowania przez wszystkich, również etykiety powinny być przystępniejsze dla wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb obywateli niepełnosprawnych.

5.5. EKES ubolewa nad brakiem specjalnej strategii w zakresie handlu *on-line*, którego obroty wciąż rosną i który obecnie stanowi jeden z sektorów, gdzie porównywalność produktów, a przede wszystkim nadzór nad rynkiem, są najbardziej złożone i najtrudniejsze. Jak wykazał projekt obserwacji rynku MarketWatch, tylko 23 % produktów *on-line* ma prawidłową etykietę. Jest to czynnik zaburzający rynek, który wyrządza ewidentną szkodę przedsiębiorstwom i konsumentom.

5.5.1. Komitet zwraca uwagę, że obecne rozporządzenie delegowane (UE) nr 518/2014 w odniesieniu do etykietowania produktów związanych z energią w internecie, które weszło w życie w dniu 1 stycznia 2015 r., nie zostało odpowiednio powiązane z omawianym nowym wnioskiem dotyczącym rozporządzenia. Owo rozporządzenie delegowane stanowi m.in., że udostępnianie etykiety jest obowiązkowe wyłącznie w przypadku produktów nowych, a nie tych już znajdujących się w sprzedaży, w odniesieniu do których przewidziano, że etykietę udostępnia się tylko na zasadzie dobrowolności. Ponadto nie porusza się w nim problemu portali aukcyjnych, za pośrednictwem których konsument często nieświadomie nabywa produkty wystawione na sprzedaż przez ogłoszeniodawców będących podmiotami trzecimi, przy czym portale te nie ponoszą odpowiedzialności za nieprawdziwą lub wprowadzającą w błąd reklamę tych produktów.

5.6. EKES stwierdza, że ani obecny, ani nowy system etykietowania nie uwzględnia tematyki „regenerowanych” produktów związanych z energią. Tymczasem uważa się, że uregulowanie obrotu tymi produktami, zwłaszcza jeśli chodzi o produkty sprzedawane w odpowiednich punktach handlowych, jest właściwe i konieczne, aby nie stwarzać luk prawnych, a przede wszystkim aby wspierać silniejszą integrację między dyrektywą w sprawie ekoprojektu a komunikatem Komisji „W kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym”⁽¹²⁾. EKES podtrzymuje ponadto zajęte wcześniej stanowisko przeciwko „sztucznie skróconemu cyklowi życia”, opowiadając się za wprowadzaniem do obrotu bardziej trwałych i odpornych produktów⁽¹³⁾.

⁽¹⁰⁾ Opinia EKES-u w sprawie: „Internet przedmiotów – plan działań dla Europy” (Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 116).

⁽¹¹⁾ Opinia EKES-u w sprawie: „W kierunku skoordynowanych działań europejskich na rzecz zapobiegania ubóstwu energetycznemu i zwalczania go” (Dz.U. C 341 z 21.11.2013, s. 21).

⁽¹²⁾ COM(2014) 398 final. Opinia EKES-u w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym (Dz.U. C 230 z 14.7.2015, s. 91).

⁽¹³⁾ Zob. przypis 9.

5.7. EKES zachęca Komisję Europejską do zwrócenia szczególnej uwagi na produkty importowane z państw trzecich, aby chronić produkcję europejską przed ewentualnymi przypadkami nieuczciwej konkurencji. Komitet w szczególności wnosi, by Komisja wszczęła szeroko zakrojoną kampanię przeciwko podrabianiu etykiet, w ramach której zadba się o to, by etykiety były trudne do sfalszowania, wzmocni się kontrole zarówno zgodności etykiety z informacjami zgłoszonymi do urzędów, jak i zgodności właściwości podanych na etykiecie z rzeczywistymi właściwościami produktu, oraz – ilekroć stwierdzi się przypadki jawnego podrabiania etykiet – będzie się karać importera wycofaniem jego produktu z rynku.

5.8. EKES podkreśla, że edukacja w zakresie nabywania i świadomego użytkowania produktów to aspekty mające kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów, jakie postawiła sobie Unia Europejska w dziedzinie efektywności energetycznej. Państwom członkowskim słusznie powierza się odegranie kluczowej roli poprzez kampanie *ad hoc* o charakterze informacyjnym i uwrażliwiającym. EKES wyraża jednak życzenie aktywnego współdziałania zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, w myśl skuteczniejszej i bardziej rozbudowanej komunikacji⁽¹⁴⁾, prowadzonej także wśród poszczególnych detalistów.

5.8.1. Komitet popiera propozycję Komisji, aby w reklamach trzeba było obowiązkowo umieszczać etykietę energetyczną w odniesieniu do każdego poszczególnego produktu lub, jeśli to nie będzie możliwe, przynajmniej podawać klasę energetyczną, tak aby informować i uświadamiać konsumentów w kwestiach dotyczących nabywania i świadomego użytkowania produktów związanych z energią⁽¹⁵⁾.

5.9. EKES podkreśla konieczność dokonania przeglądu kilku aspektów dotyczących okresu przejściowego niezbędnego dla zmiany skali produktów. Rozporządzenie określa bowiem, że po upływie wyżej wskazanego okresu 6 miesięcy wystarczy jeden tydzień, aby przejść z systemu podwójnego etykietowania na system, w którym w obrocie pozostaną wyłącznie produkty etykietowane według nowych zasad. Istnieje ryzyko, że okres ten będzie zbyt krótki i mało realistyczny, w związku z czym wnosi się o jego wydłużenie do 30 dni, czyli na czas standardowo przyznawany przedsiębiorstwom na przeprowadzenie inwentaryzacji produktów.

5.10. EKES zachęca Komisję do zachowania ostrożniejszego i rozważniejszego podejścia do aktów delegowanych. W szczególności wyraża się życzenie, aby delegowania były jasne i określone, aby była zapewniona kontrola Parlamentu, a przede wszystkim aby przyjęcie aktów delegowanych było zawsze uzależnione od wyniku rzeczywistych konsultacji oraz od współdziałania państw członkowskich, EKES-u i zainteresowanych stron⁽¹⁶⁾.

5.11. EKES popiera stworzenie Forum Konsultacyjnego *ad hoc* w celu zainicjowania zorganizowanego dialogu między Komisją, państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami.

5.12. EKES uważa, że ustalony okres 8 lat na dokonanie przeglądu ram etykietowania jest odpowiedni, jednak zaleca ich uważną analizę śródkresową w celu kompleksowej oceny ich skutków i faktycznego stanu wdrożenia. Inicjatywę tę uznaje tym bardziej za właściwą, że omawiany wniosek ma na celu przejście z dyrektywy na rozporządzenie.

5.13. EKES uznaje za bardzo ważne określenie jasnego i stabilnego mechanizmu zmiany skali, tak by kolejne zmiany tego rodzaju, które będą potrzebne w wyniku technologicznego rozwoju rynku, miały ekonomiczny, precyzyjny i niekontrowersyjny charakter. W tym względzie uznaje się za niezbędne, by zmieniać skalę w razie rzeczywistej konieczności i tylko wtedy, gdy produkty klasy energetycznej A stanowią już będą co najmniej 20 % rynku.

Bruksela, dnia 20 stycznia 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS

⁽¹⁴⁾ Analiza EKES-u na temat roli społeczeństwa obywatelskiego we wdrażaniu dyrektywy UE w sprawie odnawialnych źródeł energii. Koordynator projektu: Lutz Ribbe, styczeń 2015 r.

⁽¹⁵⁾ COM(2015) 341 final, motyw 10 i art. 3 ust. 3 lit. a).

⁽¹⁶⁾ Opinia EKES-u w sprawie aktów delegowanych (Dz.U. C 13 z 15.1.2016, s. 145).